

EUROPEES DIGEST – INTERNATIONAAL DIGEST

JULI – DECEMBER 2021

DOOR | **ANGELINA ATANASOVA en FEDERICO MOJA**

| Onderzoekscentrum Sociaal Europa (OSE)

INLEIDING

In de tweede helft van 2021 (juli-december) waren de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van monetair en financieel beleid de lopende uitgifte van middelen in het kader van NextGenerationEU (NGEU) en de lancering van een actieplan ter ondersteuning van de sociale economie in 2023. Op het vlak van het sociaal beleid bleken verschillende belangrijke initiatieven op EU-niveau naar behoren gevorderd. Deze omvatten de aanneming van een algemene benadering van het voorstel voor een richtlijn inzake adequate minimumlonen, het voorstel van het Europees Parlement (EP) om de rechten van werknemers van digitale platformen op Europees niveau beter te reguleren en te beschermen, de aanneming van de nieuwe strategie voor veiligheid en gezondheid op het werk ('Occupational Safety and Health at work', OSH) voor 2021-2027, en het akkoord in de Raad over de algemene benadering van de ontwerprijtlijn inzake beloningstransparantie. Over andere belangrijke initiatieven op het gebied van sociaal beleid moet daarentegen opnieuw in de Raad worden onderhandeld omdat de standpunten van de EU-lidstaten niet nader tot elkaar zijn gekomen, zoals de verordening betreffende de coördinatie van de sociale zekerheid en de conclusie over de nieuwe EU-strategie voor de rechten van het kind. Overige belangrijke onderwerpen op het gebied van sociaal beleid zijn de noodzaak om de rechten van werknemers inzake informatie, raadpleging en participatie in bedrijfsbesluiten te versterken, de noodzaak om de Europese lijst van misdrijven uit te breiden door gendergerelateerd geweld op te nemen, zowel online als offline, en het beleidsdebat over de noodzaak om de sociale dimensie van EU-governance te versterken door de invoering van een mechanisme voor het signaleren van 'sociale onevenwichtigheden'.

Ondertussen is de toestand van de rechtsstaat in Hongarije en Polen verder verslechterd, hetgeen ook tot uiting komt in een strengere reactie op EU-niveau. In juli 2021 opende de Commissie een inbreukprocedure tegen Hongarije en Polen wegens het niet naleven van de grondrechten, en in dezelfde maand deed het Hof van Justitie van de EU (HvJ-EU) uitspraken tegen Polen in verband met het gebrek aan rechterlijke onafhankelijkheid in dat land. Het Europees Parlement zette in dit opzicht een cruciale stap door bij het HvJ-EU een zaak aanhangig te maken tegen de Europese Commissie wegens niet-toepassing van de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat. De toepassing hiervan zal naar verwachting gevolgen hebben voor de EU-financiering, inclusief de financiering van het sociaal beleid, die wordt verstrekt aan beide landen of aan elke andere EU-lidstaat waarvan de EU-financiering verkeerd wordt beheerd als gevolg van binnenlandse rechtsstaat- en democratieproblemen.

Op het gebied van milieubeleid hebben belangrijke gebeurtenissen, zoals de vergadering van de partijen bij het Internationaal Verdrag van Aarhus en de 26e zitting van de Klimaatconferentie van de Verenigde Naties (COP26) in Glasgow, de beleidsagenda gemarkeerd. Op EU-niveau waren belangrijke ontwikkelingen op dit vlak onder meer het voorstel voor een verordening tot invoering van een vrijwillige Europese norm voor groene obligaties en de goedkeuring van de oprichting van een ad-hocwerkgroep voor het Sociaal Klimaatfonds, alsmede een voorstel voor een aanbeveling van de Raad inzake het garanderen van een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit.

1. ALGEMEEN BELEID VAN DE EUROPESE UNIE

1.1. MONETAIR EN FINANCIËEL BELEID

Volgens de door Eurostat op 18 augustus gepubliceerde gegevens bedroeg de inflatie op jaarbasis in de eurozone 2,2% in juli 2021 tegenover 1,9% in juni.¹ Binnen de EU bedroeg deze in juli 2,5% tegenover 2,2% in juni. De laagste percentages werden waargenomen in Malta (0,3%), Griekenland (0,7%) en Italië (1,0%); de hoogste werden opgetekend in Estland (4,9%), Polen en Hongarije (beide 4,7%) en Litouwen (4,3%).

Op 1 september 2021 heeft de directeur-generaal van de *taskforce Herstel en veerkracht* (RECOVER) in een vergadering van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken van het Europees Parlement geraamd dat 30% van de totale geplande financiering in het kader van het herstel- en veerkrachtfonds (RRF) zal worden besteed aan sociale en gezondheidsuitgaven, ter ondersteuning van werkgelegenheid en verwerving van vaardigheden, onderwijs, sociaal beleid, gezondheid en langdurige zorg.²

Op 9 december lanceerde de Europese Commissie een actieplan met niet-bindende maatregelen ter ondersteuning van de sociale economie.³ Het plan omvat een toezegging voor een voorstel van aanbeveling van de Raad in 2023 over de ontwikkeling van randvoorwaarden voor de sociale economie; richtsnoeren voor de lidstaten over fiscale kaders voor de organisatie van de sociale economie; en de lancering van een nieuw Europees portaal voor de sociale economie, naast andere maatregelen.

1.2. DE RECHTSSTAAT IN DE EUROPESE UNIE

Op 14 juli 2021 wees het HvJ-EU een arrest op grond waarvan Polen de toepassing van de bepalingen van zijn 'milkorfwet' onmiddellijk dient op te schorten (C-204/21).⁴ Zo moeten de Poolse autoriteiten met name de toepassing opschorten van Poolse

(1) <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/11563239/2-18082021-AP-EN.pdf/4488fc81-7b31-d682-2087-b7e597c07416>.

(2) <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12781/13>.

(3) <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=nl&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10117>.

(4) [https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?nat=or&mat=or&pcs=Oor&jur=C&num=C-204%252F21&for=&jge=&dates=&language=nl&pro=&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&opp=&td=%3BALL&avg=&lgrec=fr&lg=&page=1&cid=13458474](https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?nat=or&mat=or&pcs=Oor&jur=C&num=C-204%252F21&for=&jge=&dates=&language=nl&pro=&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&opp=&td=%3BALL&avg=&lgrec=fr&lg=&page=1&cid=13458474).

afkeuring uit over het feit dat de Europese Commissie had besloten de niet-bindende conclusies van de Europese Raad van december 2020¹⁰ op te volgen en de toepassing van de verordening verder uit te stellen.

1.3. PLATTELANDSBELEID

Op 30 juni 2021 onthulde de Europese Commissie haar langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU, die momenteel worden geconfronteerd met “uitdagingen als gevolg van globalisering, verstedelijking [en] vergrijzing”. De komende maatregelen omvatten de publicatie van een gids over de financieringsmogelijkheden van de EU, de oprichting van een waarnemingspost binnen de Commissie en een dataportaal, waarbij de twee laatstgenoemde maatregelen gericht zijn op het centraliseren van de verzameling en analyse van gegevens over plattelandsgebieden en op het toezicht op de uitvoering van het actieplan van de Commissie.¹¹

2. SOCIAAL BELEID VAN DE EUROPESE UNIE

Op 1 juli 2021 nam Slovenië het voorzitterschap van de Raad van de EU over.¹² Tot de prioriteiten van de nieuwe voorzitter behoren onder meer economisch herstel en een grotere veerkracht van de EU, de toekomst van Europa, een versterking van de rechtsstaat en de Europese waarden, en het waarborgen van veiligheid en stabiliteit in het Europees nabuurschapsgebied. Op sociaal vlak verbindt Slovenië zich ertoe vorderingen te maken met het initiatief inzake loontransparantie om de loonkloof tussen mannen en vrouwen te verkleinen; conclusies aan te nemen over de kwaliteit van het werk en de levenskwaliteit, alsook conclusies over de gevolgen van digitalisering en artificiële intelligentie op de arbeidsmarkt. Voorts engageert het land zich ertoe in de Raad vooruitgang te boeken met het voorstel voor een kader voor minimumlonen en met het Europees Parlement een compromis te bereiken over de verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.¹³

2.1. RECHTEN VAN WERKNEMERS EN COLLECTIEF OVERLEG

Op 15 juli 2021 opende de Europese Commissie inbreukprocedures tegen 24 lidstaten wegens niet-naleving van de richtlijn betreffende de handhaving van de rechten van gedetacheerde werknemers (Richtlijn 2014/67/EU). Deze richtlijn heeft tot doel de praktische toepassing van de regels inzake de terbeschikkingstelling van werknemers te versterken, met name om fraude en omzeiling te bestrijden.¹⁴

Op 30 augustus benadrukte het Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV) het belang van collectief overleg om bijkomende jaarlijkse betaalde verlofdagen voor

(10) <https://www.consilium.europa.eu/media/47336/1011-12-20-euco-conclusions-nl.pdf>.

(11) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_21_3162.

(12) <https://wayback.archive-it.org/12090/20220404122812/https://slovenian-presidency.consilium.europa.eu/en/>.

(13) <https://wayback.archive-it.org/12090/20220122091636/https://slovenian-presidency.consilium.europa.eu/media/i4qnfefq/programme-sl-presidency-en.pdf>.

(14) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/inf_21_3440.

werknemers te garanderen.¹⁵ Volgens gegevens van Eurofound genieten werknemers in zeven Europese landen (Denemarken, Finland, Frankrijk, Italië, Nederland, Tsjechië en het Verenigd Koninkrijk) gemiddeld zeven dagen meer verlof dan het nationale wettelijke minimum, en in Duitsland en Kroatië zelfs tien dagen, dankzij een goede dekking van het collectief overleg.

Op 2 september bevestigde een uitspraak van het HvJ-EU het arrest van het Gerecht van de Europese Unie dat eerder het beroep van de Europese Federatie van ambtenarenvakbonden (EPSU) tegen de Europese Commissie verwierp. In mei 2018 had de EPSU de Commissie voor het HvJ-EU gedaagd omdat zij haar verzoek had afgewezen om bij de Raad een voorstel in te dienen voor een besluit tot uitvoering van een eerder door de sociale partners gesloten overeenkomst tot vaststelling van een algemeen kader voor informatie en raadpleging van werknemers in centrale overheidsdiensten. Volgens het Hof van Justitie verplichten de Europese Verdragen de EU-instellingen niet om gevolg te geven aan verzoeken van de sociale partners om op het niveau van de Unie een tussen hen gesloten overeenkomst uit te voeren; het HvJ-EU bevestigde deze uitspraak. De Europese vakbonden reageerden met ontzetting op het besluit dat naar verwachting ambtenaren en werknemers bij de overheid een uniforme rechtsbescherming zal ontnemen en de sociale partners in rechtsonzekerheid zal laten verkeren (HvJ-EU, zaak C-928/19 P). Naar aanleiding van het arrest van het HvJ-EU hield het uitvoerend comité van het EVV op 9 september een zitting om te bespreken hoe de sociale dialoog op Europees niveau kon worden verdedigd.¹⁶ De vakbonden drongen daarbij aan op een verduidelijking van de regels voor de sociale dialoog en stelden een routekaart op om de autonomie van de sociale partners te waarborgen.¹⁷

Op 15 oktober verwelkomden de ministers van Werkgelegenheid en Sociale Zaken tijdens een beleidsdebat in de Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid (EPSCO) de nieuwe strategie voor veiligheid en gezondheid op het werk (OSH) voor 2021-2027.¹⁸ Een van de geschetste prioriteiten was de noodzaak om een beter kader voor telewerk te bieden en de fysieke en psychologische uitdagingen in verband met de toenemende digitale praktijken aan te pakken. Een ander belangrijk punt dat door Luxemburg aan de orde werd gesteld, was het gebrek aan kwantificeerbare indicatoren om de vorderingen met de strategie te volgen.

Op 19 oktober 2021 bespraken de voorzitter van de Europese Raad, Charles Michel, de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen en de secretaris-generaal van het EVV, Luca Visentini, samen met de directeur-generaal van BusinessEurope, Markus J. Beyrer, tijdens de discussie in de tripartiete sociale top van de EU¹⁹, geschikte maatregelen om de stijgende kosten van levensonderhoud en de energiecrises aan te pakken. De heer Visentini stelde daarbij het volgende: “Miljoenen

(15) <https://www.etuc.org/en/pressrelease/workers-get-longer-holidays-collective-bargaining>.

(16) <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12788/19>.

(17) <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=nl&td=ALL&num=C-928/19%20P>.

(18) <https://www.consilium.europa.eu/nl/meetings/epsco/2021/10/15/>.

(19) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=COM%3A2021%3A645%3AFIN&pk_campaign=Communication&pk_keyword=Work+programme&pk_source=EURLEX&pk_medium=TW.

mensen in heel Europa worstelen om voedsel, verwarming en vervoer te betalen als gevolg van winstbejag, met name door energiebedrijven, op de door de oorlog ontstane knelpunten in de voorziening”, terwijl de heer Beyrer wees op de overlevingsstrijd van vele “ondernemingen, ongeacht hun omvang, op het hele continent”.²⁰

Op 28 oktober oordeelde het HvJ-EU dat de periode waarin een werknemer een door zijn werkgever opgelegde beroepsopleiding volgt, die plaatsvindt in de gebouwen van de aanbieder van de opleiding en gedurende welke de werknemer niet zijn gebruikelijke werkzaamheden verricht, deel uitmaakt van de arbeidstijd, zoals bepaald in Richtlijn 2003/88/EG (HvJ-EU, zaak C-909/19).²¹

Op 6 december bereikte de Raad met grote meerderheid overeenstemming over een algemene benadering van het voorstel voor een richtlijn betreffende passende minimumlonen. De tekst bevat geen bindende maatregelen – aangezien dat in strijd zou zijn met de Verdragen – maar stelt een kader vast waarbinnen de nationale minimumlonen zich kunnen ontwikkelen. Wat de dekking van het collectief overleg betreft, zullen lidstaten met een dekking van minder dan 70% een actieplan moeten indienen om collectieve onderhandelingen te bevorderen.²²

Nog steeds op 6 december schetste een studie van het verbindingscomité van de automobieluitrustings- en onderdelenindustrie (CLEPA)²³ het aanzienlijke risico van een daling van de werkgelegenheid in de sector als gevolg van de elektrificatie van het vervoer. Het voorspelde met name een nettoverlies van 275.000 banen in de automobielindustrie tegen 2040.

Op 16 december nam het Europees Parlement een verslag aan van Europees Parlementslid Gabriele Bischoff (Duitsland, S&D) dat oproept tot een richtlijn om de EU-wetgeving te stroomlijnen en de rechten van werknemers op het gebied van informatie, raadpleging en participatie in bedrijfsbesluiten te versterken.²⁴ De eisen van de Europarlementariërs omvatten een Europese minimumnorm voor werknemersparticipatie bij grensoverschrijdende bedrijfsherstructureringen, de vereiste dat ten minste 80% van de bedrijven tegen 2030 onder overeenkomsten inzake duurzaam bestuur dienen te vallen en de betrokkenheid van werknemers bij het opstellen van *due diligence* (gepaste zorgvuldigheid) strategieën. Voorts riep het verslag op tot deblokking van de richtlijn inzake de verbetering van de man-vrouwverhouding bij niet-uitvoerende bestuurders in de Raad teneinde de vertegenwoordiging van vrouwen te verbeteren.

(20) <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2022/10/19/main-messages-from-the-tripartite-social-summit-19-october-2022/>.

(21) <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?lgrec=fr&td=%3BALL&language=nl&num=C-909/19&jur=C>.

(22) <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2021/12/06/council-agrees-on-mandate-for-negotiations-on-a-eu-framework-on-adequate-minimum-wages/>.

(23) <https://clepa.eu/who-and-what-we-represent/ev-transition-impact-assessment/>.

(24) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0508_NL.html.

2.2. EU-FINANCIERING

Op 24 augustus 2021 onthulde de Europese Commissie, op basis van feedback over de uitvoering van het ESF in de periode 2014-2020, een “toolkit” voor de planning van acties ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting van kinderen in het kader van het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+).²⁵

Op 5 oktober opende de Europese Commissie een openbare raadpleging over de evaluatie achteraf van het programma voor werkgelegenheid en sociale innovatie 2014-2020 (EaSI).²⁶ De evaluatie had betrekking op de volgende programma's: het programma voor de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, de Europa 2020-agenda, de bijdrage van het programma aan de EU-governance en de drie assen van het EaSI-programma – namelijk PROGRESS, EURES, Microfinanciering/Sociaal ondernemerschap.

Op 8 december stelde een verslag van de Europese Rekenkamer²⁷ dat de door het Europees Sociaal Fonds (ESF) gefinancierde maatregelen om de toegang tot werk te vergemakkelijken niet voldoende gericht zijn op de behoeften van langdurig werklozen. Het verslag roept de EU-lidstaten op tot “een geïndividualiseerde aanpak om langdurig werklozen te helpen via het nieuwe ESF+, dat de periode 2021-2027 zal bestrijken”²⁸.

2.3. EUROPEES SEMESTER

Op 15 oktober 2021 dienden Spanje en België een voorstel in om een waarschuwingsmechanisme voor sociale onevenwichtigheden (*Social Imbalances Procedure*) aan het Europees Semester toe te voegen. Naast de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden is het instrument bedoeld om sociale onevenwichtigheden op te sporen en te corrigeren en de sociale dimensie van de Europese governance te versterken.²⁹

Op 20 oktober 2021 keurde het Europees Parlement een verslag goed van Europarlementariër Lina Gálvez Muñoz (S&D, Spanje) over werkgelegenheid en sociaal beleid in de eurozone in 2021. Het verslag roept op tot een sterkere sociale dimensie voor het Europees Semester en benadrukt het belang van sociale conditionaliteit binnen de EU. Bovendien wordt in het verslag ook het belang benadrukt van een afstemming van het Europees Semester op de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, de Europese pijler van sociale rechten en de Green Deal. Verder wordt er op gehamerd dat “digitale en groene transformaties en investeringen ook vanuit een sociaal perspectief moeten worden beoordeeld om te voorkomen dat banen verloren gaan” en vooral niet mogen worden gebruikt “als voorwendsel voor arbeidsbesparende kostenverlagingsstrategieën”.³⁰

(25) <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8414&furtherPubs=yes>.

(26) <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=nl&catId=1081&furtherNews=yes&newsId=10079>.

(27) <https://www.eca.europa.eu/nl/Pages/NewsItem.aspx?nid=16155>.

(28) https://www.eca.europa.eu/Lists/News/NEWS2112_08/INSR_Long-term_unemployment_NL.pdf.

(29) <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12813/1>.

(30) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0426_NL.html.

2.4. DIGITALISERING: SOCIALE EN ARBEIDSBESCHERMING

Op 14 juli 2021 nam de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken van het Europees Parlement met grote meerderheid een initiatiefverslag van Sylvie Brunet (Renew Europe, Frankrijk) aan, waarin de Europese Commissie wordt opgeroepen een wetgevingsinitiatief voor te stellen om de situatie van werknemers van digitale platformen op Europees niveau te reguleren.³¹ Een van de belangrijkste punten van het EP betrof daarbij de omkering van de bewijslast – bij een geschil tussen een werknemer en een digitaal platform zou het aan het platform zijn om de zelfstandige status van de werknemer te bewijzen. Op 10 september riep het EVV in een resolutie op tot een ambitieuze richtlijn inzake digitaal platformwerk met een “weerlegbaar vermoeden van een arbeidsrelatie”.³² Op 14 september sprak SMEUnited zich uit tegen een richtlijn om de arbeidsvoorwaarden op digitale platformen te reguleren vanwege de diversiteit van het landschap van digitale platformen in de EU.³³

2.5. JONGEREN

Op 5 augustus 2021 publiceerde de Commissie een voorstel van aanbeveling van de Raad over de ontwikkeling van ‘blended learning’³⁴, een aanpak die klassikaal en online leren combineert. De sluiting van scholen en de beperkingen als gevolg van de COVID-19-pandemie brachten de innovatieve capaciteiten en de tekortkomingen van de Europese onderwijsstelsels immers aan het licht. Met betrekking tot afstandsonderwijs wordt echter benadrukt dat het belangrijk is rekening te houden met de verschillende sociaal-economische en huisvestingsomstandigheden van studenten.

Op 22 oktober nam de Europese Commissie een uitvoeringsbesluit aan om het Erasmus+-programma en het ‘Europees Solidariteitskorps’ toegankelijk te maken voor kansarme jongeren.³⁵ De beoogde maatregelen omvatten enkele regelingen die deelnemers met minder kansen voldoende financiële steun zouden bieden. Andere maatregelen omvatten voorbereidende bezoeken, taalondersteuning, mentorschap en persoonlijke begeleiding.

Op 6 december kwamen het Europees Parlement en de Raad van de EU overeen om 2022 uit te roepen tot Europees Jaar van de Jeugd. De overeenkomst omvatte de toewijzing van 8 miljoen EUR extra ter ondersteuning van activiteiten in het kader van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps. Het doel was de kennis, vaardigheden en competenties van jongeren te verbeteren en hun maatschappelijke betrokkenheid te versterken.³⁶

(31) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0257_NL.html.

(32) <https://www.etuc.org/en/document/etuc-reply-second-phase-consultation-social-partners-under-article-154-tfeu-possible>.

(33) <https://www.smeunited.eu/news/smeunited-replies-to-the-2nd-stage-consultation-on-platform-work->

(34) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/IP_21_3908.

(35) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/IP_21_5402.

(36) <https://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20211210IPR19216/european-year-of-youth-2022-to-empower-young-people>.

2.6. GEZIN EN KINDEREN

Op 25 augustus 2021 liep de openbare raadpleging over het initiatief van de Commissie inzake de wederzijdse erkenning van ouderschap in de EU ten einde.³⁷ De voorzitter van de Commissie beloofde te zorgen voor de wederzijdse erkenning van ouderschap in de EU-27, wat LGBTQI+-gezinnen zal ondersteunen bij hun vrij verkeer en vestiging in de EU.

Op 7 oktober leidde het gebrek aan compromis tussen de EU-ministers van Justitie over LGBTQI+-kwesties ertoe dat de conclusie over de nieuwe EU-strategie voor de rechten van het kind niet werd aangenomen.³⁸ De controverse was te wijten aan de expliciete verwijzing naar LGBTQI+-jongeren, waardoor Hongarije zijn veto over de tekst uitsprak.

Op 14 december had het HvJ-EU in een door een Bulgaarse rechter verwezen zaak bepaald dat de lidstaten de geboorteakte van een kind uit een gezin van hetzelfde geslacht moeten erkennen om het recht op vrij verkeer binnen de Europese Unie te waarborgen (HvJ-EU, zaak C-490/20).³⁹

2.7. GELIJKE BEHANDELING EN SOCIALE BESCHERMING

Op 15 juli 2021 oordeelde de Grote kamer van het HvJ-EU dat een verbod voor werknemers om op de werkplek zichtbare tekenen van politieke, filosofische of religieuze overtuiging te dragen, kon worden gerechtvaardigd door de behoefte van de werkgever om zich tegenover klanten neutraal te presenteren of om sociale conflicten te voorkomen. De werkgever moest echter kunnen aantonen dat er een reële behoefte bestond, en het verbod moest uniform, coherent en systematisch zijn en beperkt blijven tot wat strikt noodzakelijk was, gelet op de omvang van de nadelige gevolgen die hij trachtte te voorkomen. In het arrest werden daarnaast nog andere voorwaarden gesteld met betrekking tot de specifieke lokale context en de “gepastheid” van een verschil in behandeling (HvJ-EU, gevoegde zaken C-804/18 en C-341/19).⁴⁰

Op 15 juli werd opnieuw een belangrijk arrest van het HvJ-EU geweest. Het HvJ-EU oordeelde dat een EU-burger die in een lidstaat een tijdelijk verblijfsrecht zonder inkomstenstoets geniet, niet systematisch kan worden uitgesloten van de sociale bijstand die aan de onderdanen van die staat wordt gewaarborgd. Bovendien moeten de nationale autoriteiten die bevoegd zijn om sociale bijstand te verlenen, “nagaan of de weigering op grond van die regeling om dergelijke uitkeringen toe te kennen die burger en de kinderen waarvoor hij verantwoordelijk is, niet blootstelt aan een

(37) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12878-Cross-border-family-situations-recognition-of-parenthood/public-consultation_nl.

(38) <https://www.consilium.europa.eu/media/52505/st12574-en21.pdf>.

(39) <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?mode=lst&pageIndex=1&docid=251201&part=1&doclang=NL&text=&dir=&occ=first&cid=163356>.

(40) <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=244180&doclang=NL>.

concreet en reëel risico op schending van hun grondrechten, zoals verankerd in de artikelen 1, 7 en 24 van het Handvest.” (HvJ-EU, zaak C-709/20).⁴¹

Op 7 september verscheen een verslag van het *European Social Policy Network* (ESPN) over de beleidsreacties op het gebied van sociale bescherming en inclusie in verband met de COVID-19-pandemie.⁴² Volgens het verslag had de pandemie in veel EU- en niet-EU-landen sociale voordelen teweeggebracht, zoals werktijdverkortingsregelingen en loonsubsidies; versoepeling van de toekenningscondities, de duur en de betalingsvoorwaarden; verbetering van de uitkeringen en uitbreiding van de dekking van de gezondheidsstelsels. Toch blijven er kloven bestaan tussen werknemers in verschillende soorten banen, namelijk tussen gewone werknemers enerzijds en zelfstandigen en atypische werknemers anderzijds. Bovendien waren de meeste maatregelen tijdelijk en beperkt tot de duur van de pandemie.

2.8. GENDERGELIJKHEID

Op 16 september 2021 werd door het Europees Parlement een verslag aangenomen dat oproept tot uitbreiding van de Europese lijst van misdrijven door toevoeging van gendergerelateerd geweld tegen zowel vrouwen en meisjes als tegen LGBTIQ+-personen online en offline, opgesteld door Europarlementariër Malin Björk (Links, Zweden) en Europarlementariër Diana Riba (Groenen/EVA, Spanje).⁴³ Verwacht wordt dat de Commissie tegen het einde van het jaar een wetgevingsvoorstel ter zake zal indienen.

Op 11 november nam het Europees Parlement een nieuwe resolutie aan ter verdediging van abortusrechten. De invoering van een bijna volledig verbod op abortus in Polen leidde tot een verhit debat. In de resolutie wordt de Poolse wetgeving veroordeeld en wordt bezorgdheid geuit over de mogelijke invoering van soortgelijke wetgeving in andere landen, zoals Slowakije. De ondertekenaars van de tekst benadrukken het belang van zowel toegang tot reproductieve gezondheidsdiensten en de autonomie van vrouwen op reproductief gebied, als fundamentele rechten die niet ondergeschikt mogen worden gemaakt aan culturele, religieuze of politieke overwegingen.⁴⁴

Op 6 december, na negen maanden onderhandelen, bereikten de ministers van Sociale Zaken van de EU-lidstaten overeenstemming over een algemene aanpak van de ontwerprichtlijn inzake loontransparantie. De belangrijkste maatregel van de toekomstige richtlijn is de verplichting om informatie te verzamelen over de beloningsverschillen tussen mannelijke en vrouwelijke werknemers, die jaarlijks zal gelden voor alle ondernemingen met 250 of meer werknemers. De belangrijkste zorg over de verlaging van de drempel is dat deze verdere administratieve lasten voor kmo's

(41) <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=244198&pageIndex=0&doclang=NL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=164295>.

(42) <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8418&furtherPubs=yes>.

(43) <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210910IPR11927/make-gender-based-violence-a-crime-under-eu-law-meps-say>.

(44) <https://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20211108IPR16844/poland-no-more-women-should-die-because-of-the-restrictive-law-on-abortion>.

met zich zal meebrengen en de naleving van de gegevensbeschermingsverordening in gevaar kan brengen.⁴⁵

Te midden van de strijd tegen gendergerelateerd geweld, gesteund door de Europese Commissie, keurde het Europees Parlement op 14 december 2021 het verslag over gendergerelateerd cybergeweld goed, dat werd opgesteld door het Poolse parlements lid Sylwia Spurek en het Griekse parlements lid Elissavet Vozemberg-Vrionidi.⁴⁶ Het verslag roept op tot een gemeenschappelijke juridische definitie van het begrip, een minimumniveau van bescherming en herstel voor de slachtoffers en de vaststelling van specifieke sancties voor de gehele EU.

2.9. INSTELLING EN FINANCIERING: COORDINATIE VAN DE SOCIALEZEKERHEIDSSTELSELS

Op 22 december 2021 verwierp het Comité van permanente vertegenwoordigers (Coreper I) het interinstitutioneel akkoord over de verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels. Punten van onenigheid waren onder meer de gevolgen van de export van werkloosheidsuitkeringen en de overdracht van de verantwoordelijkheid voor het toezicht daarop van de verzendende naar de ontvangende lidstaat.⁴⁷

3. MILIEUBELEIDSMATREGELEN

3.1. KLIMAAT

Uit de resultaten van een op 5 juli 2021 door de Europese Commissie gepubliceerde Eurobarometer-enquête bleek dat van de meer dan 26.000 burgers die bevestigd werden in een speciale Eurobarometer-enquête over klimaatverandering, 93% de klimaatverandering als een zeer ernstig (78%) of tamelijk ernstig (15%) probleem beschouwt en 87% vindt dat de EU ambitieuze doelstellingen moet vaststellen om de hoeveelheid gebruikte hernieuwbare energie te vergroten. Terwijl een vergelijkbaar percentage het belangrijk vindt dat de EU energie-efficiëntie ondersteunt, is 81% voorstander van meer financiële overheidssteun voor de overgang naar “schone energie”, zelfs als dit betekent dat de subsidies voor fossiele brandstoffen moeten worden verlaagd.⁴⁸

Op 6 juli presenteerde de Europese Commissie een voorstel voor een verordening tot invoering van een vrijwillige Europese norm voor groene obligaties (EUGBS). In 2020 kwam 51% van de mondiale emissies uit de EU. Het voorstel is erop gericht de financiering van groene projecten af te stemmen op de EU-taxonomie en het risico van greenwashing te verkleinen.⁴⁹

(45) <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2021/12/06/council-agrees-on-common-position-to-tackle-gender-pay-gap/>.

(46) <https://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/2021/12/10/IPR19215/gender-based-cyberviolence-parliament-calls-for-eu-law-to-tackle-the-problem>.

(47) <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12859/10>.

(48) <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2273>.

(49) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_21_3405.

Op 23 juli waren de ministers van energie en klimaat van de G20 in Napels bijeen; zij werden het niet eens over een gezamenlijke verbintenis om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C. Volgens de verklaring die het Italiaanse voorzitterschap van de G20 na de bijeenkomst aflegde, konden twee punten “ondanks een langdurige en onvermoeibare discussie” niet worden opgelost: (1) het vaststellen van een datum voor de geleidelijke afschaffing van steenkool (velen pleitten voor 2025); en (2) het stopzetten van de overheidsfinanciering van kolengestookte elektriciteitscentrales en de geleidelijke afschaffing van inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen binnen een bepaalde termijn.⁵⁰

Op 13 augustus registreerde de Europese Commissie het Europees burgerinitiatief “ReturnthePlastics”, dat tot doel heeft in de hele EU een statiegeldsysteem voor het recyclen van plastic flessen in te voeren. De organisatoren van het initiatief moeten binnen een jaar 1 miljoen handtekeningen verzamelen uit ten minste zeven verschillende EU-lidstaten. Als volgende stap zal de Commissie dan beslissen of het verzoek wordt ingewilligd. In overeenstemming met het beginsel van ‘de vervuiler betaalt’ zou het initiatief supermarkten die plastic flessen verkopen, ertoe aanzetten inzamelpunten in te richten en zo de producenten te laten betalen voor het recyclen van die flessen.⁵¹

Op 8 september hechte Coreper I zijn goedkeuring aan de oprichting van een adviesgroep Sociaal Klimaatfonds (AHWP SCF).⁵² Het Sociaal Klimaatfonds is een financieringsinstrument van 72,2 miljard EUR voor de periode 2025-2032, dat door de Commissie is voorgesteld als onderdeel van het pakket ‘Fit for 55’, dat tot doel heeft de sociale gevolgen van de herziening en uitbreiding van het EU-systeem voor de handel in emissierechten in de bouw- en de wegvervoersector aan te pakken.⁵³ De doelgroep zijn kwetsbare huishoudens, micro-ondernemingen en gebruikers van vervoermiddelen.

Op 6 oktober nam de Raad van de Europese Unie de verordening aan tot wijziging van de EU-verordening betreffende het Verdrag van Aarhus (Verordening (EG) nr. 1367/2006), die de Europese wetgeving in overeenstemming brengt met het Internationaal Verdrag van Aarhus betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden. De nieuwe verordening verbetert de openbare controle op administratieve handelingen door zowel maatschappelijke organisaties als particulieren en zorgt voor een betere toegang van het publiek tot de rechter.⁵⁴

Op 13 november werd een compromis bereikt tijdens de 26e zitting van de Klimaatconferentie van de Verenigde Naties (COP26) in Glasgow. Hoewel de

(50) <http://www.g20.utoronto.ca/2021/210723-presidency%20statement.html>.

(51) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_21_4182.

(52) [https://www.consilium.europa.eu/nl/meetings/mpo/2021/9/coreper-1-\(303632\)/](https://www.consilium.europa.eu/nl/meetings/mpo/2021/9/coreper-1-(303632)/).

(53) https://climate.ec.europa.eu/eu-action/european-green-deal/delivering-european-green-deal/social-climate-fund_nl.

(54) <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2021/10/06/aarhus-regulation-council-adopts-its-position-at-first-reading/>.

voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, bevestigde dat het akkoord een stap in de goede richting is, zijn maatschappelijke organisaties, wetenschappelijke instellingen en andere belanghebbenden teleurgesteld over het gebrek aan ambitie in de tekst en wijzen zij op tekortkomingen, zoals het voortbestaan van een klimaatfinancieringskloof – namelijk de noodzaak om meer middelen vrij te maken voor ontwikkelingslanden om hen te helpen de klimaatverandering het hoofd te bieden.⁵⁵

Op 14 december presenteerde de Europese Commissie een voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende het garanderen van een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit. Het biedt richtsnoeren voor de uitvoering van werkgelegenheids- en sociaalbeleidsmaatregelen in reactie op de uitdagingen van de groene transitie. Voorts worden als aanvullende maatregelen de vaststelling van sociale gunningscriteria bij de toewijzing van overheidsopdrachten en de ontwikkeling van belastingstelsels en stelsels van sociale bescherming die verband houden met de groene overgang voorgesteld. De aanbeveling benadrukt de rol van de lokale autoriteiten en de sociale partners bij de uitvoering van en het toezicht op de rechtvaardige transitie.⁵⁶

3.2. ACTIES VOOR DE MENSELIJKE GEZONDHEID (VOEDING/BODEM/WATER)

De EU-gedragscode voor verantwoord ondernemen en verantwoorde handelspraktijken in de voedingssector werd op 5 juli 2021 door de Europese Commissie en belanghebbenden gelanceerd. Naleving van de gedragscode zal naar verwachting “de beschikbaarheid en betaalbaarheid van gezonde en duurzame voedingsopties die onze totale ecologische voetafdruk helpen verkleinen, vergroten”⁵⁷. Vijfenzestig ondertekenaars (26 levensmiddelenproducenten, 14 kleinhandelaars en 24 verenigingen) verbonden zich reeds tot dit initiatief, dat deel uitmaakt van de EU-strategie “van boer tot bord”. De ondertekenende bedrijven gaan daarbij vrijwillig verbintenissen aan over zaken als dierenwelzijn, vermindering van het suikergehalte en vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in hun hele productassortiment.⁵⁸

Op 27 oktober werd in een rapport van het Europees Milieuagentschap (EEA)⁵⁹ een overzicht gegeven van de beschikbaarheid van water in Europa en werd opgeroepen tot een verschuiving van crisis- naar risicobeheer en tot maatregelen om de waterstress het hoofd te bieden. Droogte en waterschaarste als gevolg van de huidige klimaatverandering maken dat er beleidsmaatregelen uitgewerkt dienen te worden om de veerkracht en de efficiëntie van het watergebruik in Europa te verbeteren. Hoewel dergelijke gebeurtenissen in Europa niet langer zeldzaam zijn, wordt verwacht dat de impact ervan in de komende jaren zal toenemen.

(55) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/IP_21_6021.

(56) <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=nl&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10125>.

(57) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_21_3385.

(58) Ibid.

(59) <https://www.eea.europa.eu/publications/water-resources-across-europe-confronting>.

Op 15 december nam de Europese Commissie het voorstel voor een richtlijn inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (2008/99/EG)⁶⁰ aan. De nieuwe wetgeving verplicht de lidstaten “strafrechtelijke maatregelen te nemen” om het milieu doeltreffender te beschermen, stelt een minimumniveau van sancties vast en versterkt de samenwerking bij de rechtshandhaving. Nieuwe strafbare feiten zijn onder meer de illegale houthandel, de illegale recycling van schepen en het illegaal onttrekken van water. Het voorstel steunt zware sancties en de ontwikkeling van doeltreffende onderzoeksinstrumenten, de opleiding van inspecteurs en politie, openbare aanklagers en rechters. Daarnaast wordt er gestreefd naar bevordering van de samenwerking en verbetering van de gegevensverzameling, waarbij het Europees Openbaar Ministerie wordt betrokken.

(Vertaling)

---

(60) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_21_6744.

INHOUDSTAFEL

EUROPEES DIGEST – INTERNATIONAAL DIGEST JULI – DECEMBER 2021

INLEIDING	253
1. ALGEMEEN BELEID VAN DE EUROPESE UNIE	254
1.1. MONETAIR EN FINANCIËEL BELEID	254
1.2. DE RECHTSSTAAT IN DE EUROPESE UNIE	254
1.3. PLATTELANDSBELEID	256
2. SOCIAAL BELEID VAN DE EUROPESE UNIE	256
2.1. RECHTEN VAN WERKNEMERS EN COLLECTIEF OVERLEG	256
2.2. EU-FINANCIERING	259
2.3. EUROPEES SEMESTER	259
2.4. DIGITALISERING: SOCIALE EN ARBEIDS BESCHERMING	260
2.5. JONGEREN	260
2.6. GEZIN EN KINDEREN	261
2.7. GEIJKE BEHANDELING EN SOCIALE BESCHERMING	261
2.8. GENDERGEIJKEHEID	262
2.9. INSTELLING EN FINANCIERING: COORDINATIE VAN DE SOCIALEZEKERHEIDSSTELSELS	263
3. MILIEUBELEIDSMATREGELEN	263
3.1. KLIMAAT	263
3.2. ACTIES VOOR DE MENSELIJKE GEZONDHEID (VOEDING/BODEM/WATER)	265